

LPD

avisen

I dette nr:

Formand Jan Labusz, ønsker Godt Nytår

Betydning af den gode bistandsværge

Om vurdering af intelligens ved psykisk sygdom

Domfældte udviklingshæmmede

Boganmeldelse: Skyggen fra P

UDGIVER

Landsforeningen af Patient-
rådgivere og Bistandsværger
i Danmark, LPD

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Erik Dahlgaard
erikdahlgaard@live.dk

Indhold fra LPD-avisen må citeres
med angivelse af kilde jf. lov om
ophavsret.

Avisen modtager gerne mate-
riale, men påtager sig intet ansvar
for indsendt materiale. Avisen
forbeholder sig ret til at forkorte/
redigere i indsendt materiale.

LAYOUT OG TRYK

Mark/Storm grafisk

Avisen udkommer
4 gange årligt
Oplag: 1400

Materiale sendes til
erikdahlgaard@live.dk

WWW.LPD-INFO.DK

Leder

Den 28. oktober var jeg til en interessant temadag, inviteret af Dansk Kriminalistforening. Emnet for temadagen var; *Systemer og mennesker i grænselandet*.

Her blev der sat spot på, hvordan retsvæsen, sociale systemer og psykiatrien arbejder med at sikre en hensigtsmæssig indsats overfor psykisk syge eller retarderede borgere, som begår kriminalitet. Udfordringerne blev grundigt belyst, og der kom bud på hvordan indsatsen kan forbedres.

Et tema på denne dag var *udviklingshæmmede dømte under kommunalt tilsyn*. I denne gruppe er der omkring 500 dømte, hvor vi som bistandsværger er beskikket i henhold til dom. Da antallet er lille, er der mange steder i systemerne mangel på erfaring i at arbejde med disse borgere. Dette gælder i retterne, i Kommunerne, som jo har tilsynsforpligtelsen, samt i vores kreds af bistandsværger. Vi får en del henvendelser hvor der søges viden om, hvordan bistandsværge opgaven bedst løses overfor denne gruppe. For at bidrage til viden, er der i dette nummer af LPD avisen et tema om dømte under kommunalt tilsyn.

Der er i år blevet ansat en del nye bistandsværger i de fleste politikredse. Vi kan med glæde se, at en del af dem er tilmelde LPDs begynderkursus i Struer først i februar 2015. Det er nu fuldttegnet med over 40 deltagere. Hvis der er flere der ønsker at komme på et begynder kursus, kan man melde sig til på hjemmesiden, LPD-info.dk, så vil vi forsøge at lave et kursus, når der bliver deltagere nok.

En del bistandsværger og patientrådgivere kommer med spørgsmål angående afgrænsning af bistandsværgens og patientrådgiverens opgaver. Vi kender alle den situation, at vi er i kontakt med en klient, som har svært ved

Bestyrelsen i LPD pr. 13.10.2014**Fungerende formand**

Jan Labusz
Chr. Hansensvej 27
4300 Holbæk
Fastnet 59 44 15 28
Mobil 40 56 15 77
jan_labusz@hotmail.com

Næstformand

Susan Lundgreen
Tårup Byvej 13
5871 Frørup
Telefon 20 20 54 84
nasus.een@gmail.com

Kasserer

Mogens Michaelsen
Strandvej 2
4862 Guldborg
Mobil 23 46 19 75
momiguld@gmail.com

Sekretær, redaktør

Erik Dahlgaard
Christiansgade 1A
7500 Holstebro
Telefon 30 62 81 93
erikdahlgaard@live.dk

Bestyrelsesmedlem

Kirsten Ø. Andersen
Erantisvej 5
4520 Svinninge
Telefon 23 80 60 71
kisfab@msn.com

Bestyrelsesmedlem

Inge Lise Lund
Høgevænget 7
5610 Assens
Telefon 26 21 50 25
ingelise@lund.mail.dk

Bestyrelsesmedlem

John Ahlfors
Døjringe Huse 5
4180 Sorø
Fastnet 57 80 66 88
Mobil 24 94 50 54
ahlfors@os.dk

Regnskabskontrollant

Poul Mødekjær
Lyshøj Allé 1, st. tv.
2500 Valby
Telefon 36 30 23 98

Regnskabskontrollant

suppleant
Shiv Kishore
Sallingvej 27, st. th.
2720 Vanløse
Fastnet 43 64 31 02
shiv1908@gmail.com

at operere i de forskellige systemer der er i spil omkring ham/hende. Klienten kan opleve at have behov i forhold til sociale, sundheds eller arbejdsmarkeds systemer, hvor vedkommende ikke oplever sig mødt, og ikke kan orientere sig i de forskellige systemer. Her er det menneskeligt, at man som bistandsværge og patientrådgiver kan komme i klemme;

Skal vi så ikke hjælpe vores klient?

Her må vi som forening henvise til bekendtgørelsen, og opfordre til at man løser de opgaver der er defineret her. Vi må respektere, at vi løser vores afgrænsede opgave i forhold til dommen eller tvangs indgrebet, hvor andre aktører hjælper vores klient inden for andre fagområder.

På bestyrelses niveau arbejdes der på, om vi kan etablere en mere struktureret rådgivning overfor vores kreds.

Som noget nyt, er der en boganmeldelse i dette nummer. Vi har fået kontakt med to dygtige boganmeldere, som vil hjælpe med boganmeldelser når der er noget interessant. Hvis i, kære læsere falder over en relevant bog, som kan interessere i LPD regi, modtager vi gerne fra jer.

Revisionen af psykiatriloven ser ud til at blive udsudt yderligere. Den nye forsinkelse skyldes tilsyneladende, at der i det forbindelse med forarbejdet til lovrevisionen, er opstået tvivl om hvorvidt man både kan sætte høje mål for reduktion af brug af bælte tvang samtidig med en meget restriktiv regulering af adgangen til tvangsmedicinering. Når der kigges på lande som f.eks. Island der har forbud imod brug af bæltter, håndteres dette netop ved at Island ligger helt i top hvad angår brug af medicinering. Vi kan således ikke umiddelbart overføre erfaringer fra Island, uden at vi må forholde os til en ændring af adgangen til tvangsmedicinering af de mest syge patienter. Det kan risikeres, at behandlingen i Folketinget kommer "i klemme", da der jo i løbet af det nye år skal afholdes valg.

Hermed ønskes alle et godt nyt år, med spændende opgaver for alle bistandsværger og patientrådgivere.

Erik Dahlgaard
Redaktør

Indhold

<i>Formandens hjørne</i>	4
<i>En solstrålefortælling</i>	6
<i>Hvad betyder den gode bistandsværge</i>	7
<i>Kontingent for år 2015</i>	8
<i>Vurdering af intelligens ved psykisk sygdom</i>	9
<i>Brev fra Statsforvaltningen:</i>	11
<i>Domfældte og sigtede med udviklingshæmning</i>	12
<i>Boganmeldelse: Skyggen fra P</i>	20
<i>Spørgsmål fra en bistandsværge</i>	21
<i>Ombudsmanden har besøgt Sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland</i>	22

Forsidefoto
Arkivfoto

Formandens hjørne:

Så skriver vi 2015, og LPD fortsætter lige så selvfølgelig sit virke trods de forandringer, der er sket på det sidste. LPD-avisen udkommer som vanligt, dog til en lavere pris, bestyrelsen fortsætter sine aktiviteter dog med en anden besætning, og nye tiltag er det også blevet til.

Desværre var disse forandringer nødvendige og kunne ikke undgås, selv om bestyrelsen prøvede at undgå dette ved flere lejligheder. Nu fortsætter skuden bare med en anden kaptajn og styrmænd, og dette har vist sig at give dønninger i flere retninger. 90 procent af døningerne har været positive med tilbagemeldinger fra statsforvaltning, politi, institutioner, LPD-medlemmer og andre med interesse i psykiatrien. LPD er meget glade for disse positive tilbagemeldinger, som gør det nemmere at komme videre med arbejdet i foreningen. De sidste dønninger, som heldigvis er få, er fx udsættelse af årlige møde med § 71-tilsynet, da man ville være sikre på vi fortsatte i foreningen, hvilket vi kunne berolige udvalget med, at vi gjorde. Sidste lidt ærgerlige dønnings ifølge oplysninger fra Justitsministeriet, har været forsøg på at bremse LPDs kursusvirksomhed og mødetilskud til kursusvirksomhed. Ærgerligt da det er LPD, der som forening arrangerer disse kurser for alle bistandsværger og patientrådgivere i Danmark på vegne af Justitsministeriet. Jeg vil gerne her fremhæve, at LPD er en forening, hvor vi arbejder i fællesskab – og ikke et enkeltmandsforetagende med særinteresser. Tilskuddene til kursusvirksomhed er tildelt LPD jf. det som Torben Høegh Rask læste op på ekstraordinære landsmøde for deltagerne og er ikke til at ændre. Nu vi er kommet videre, vil vi i LPD se på de henvendelser, vi har fået fra vores medlemmer, og det er bl.a. henvendelser omkring bistandsværgeres lønforhold, som går ud på, at honoraret er for lavt i forhold til tilsvarende ansættelsesforhold og tabt arbejdsfortjeneste, hvor det under den nuværende ordning ikke er muligt at få compensation. Som det er nu, skal bistandsværgeren tage en fridag, hel eller delvis, hvis det er muligt, eller en ferie fridag. Dette gør at en bistandsværger på arbejdsmarkedet ikke altid kan møde op til retsmøder. Derimod kan en bistandsværger, der er pensioneret eller uden arbejde møde op uhindret.

Som ordningen er strikket sammen diskriminerer den aktive bistandsværger på arbejdsmarkedet og favoriserer bistandsværger ude af arbejdsmarkedet. Dette vil bevirke, at

antallet af bistandsværger på arbejdsmarkedet falder, mens det tilsvarende stiger for bistandsværger ude af arbejdsmarkedet. Dette er en skævvridning, som gør at bistandsværger på arbejdsmarkedet uden favorable ansættelsesvilkår vil blive mindre og mindre. Dette kan umuligt have været tanken, da man lavede ordningen, da det må være en fordel at have bistandsværger, der både er aktive på arbejdsmarkedet og holder sig orienteret om, hvad der foregår i arbejdslivet samtidigt med bistandsværger, der er pensioneret fra arbejdsmarkedet og derved har den fornødne tid. Alderen kan også blive et problem, hvis der kun er ældre bistandsværger at vælge imellem, da der er forskellige muligheder for beskikkelser, hvis der er både unge og ældre på listen. Som domsmand har man helt andre muligheder, hvor det skal være et bredt udsnit af befolkningen også aldersmæssigt, og hvor der kompenseres lønmæssigt med borgerligt ombud. Vi bistandsværger må arbejde på at få en ordning, som tangerer domsmændenes, så der blive bedre vilkår. Patientrådgiverne bør også løftes tilsvarende, da for mange afbud til patientklagenævns møder grundet ens faste hovederhverv ikke er tilfredsstillende og vil trække ned på mødeprocenten.

LPD må forsøge politisk at få ændret ordningen via de kontakter vi har til Christiansborg, og dette kan blive et af de mål, vi sætter os for 2015.

Kurset for begyndere i Struer den 6. til 7. februar 2015 har p.t. 40 tilmeldte, hvilket er positivt, og det er kursusudvalget meget glade for. Vi må dog understrege, at det absolut kun er for begyndere, og at det primært er de mange nyansættelser for nylig, som er deltagerlisten. Garvede patientrådgivere og bistandsværger, der har deltaget på flere kurser er det således ikke beregnet for, da de vil være for dygtige sammenlignet med en begynder. Kursusudvalget arbejder selvfølgelig også på et fortsætterkursus for de garvede, og om alt går vel bliver der nogle spændende temadage i forbindelse med LPDs 25 års jubilæum, hvor der vil blive et program med relevans for alle.

Hvis nogle af vores medlemmer og læsere har gode relevante idéer til vores temadage, hører vi gerne fra dem, da bestyrelsen altid er lydhør over for deres medlemmer, da det er jer, vi er til for og har ladet os vælge af.

LPD-avisen er kommet godt i søen med ny kaptajn, og med alles hjælp skal det nok lykkes os at få en god avis, der bliver læseværdig for alle os med interesse for psykiatrien. Vi pusler lidt med tanken om, at få læsernes spørgsmål trykt i avisen, så alle kan få gavn af dem på papiret, da vi får rigtig mange gode spørgsmål med relevans for mange. Spørgsmålene vil stadig fremgå af vores hjemmeside, så man altid kan søge dem der og finde dem samlet. Har man fx læst et spørgsmål i en avis for numre tilbage, har man mulighed for at gå på vores hjemmeside og søge dette igen.

En fornyelse med adskillelse af redaktør på LPD-avisen og LPDs formand ser jeg også som en fordel, da disse to poster bør være delt. Her er der mulighed for at være kritisk over for hinanden på en positiv måde til gavn for LPDs arbejde. Tidligere var disse poster også adskilt i LPD, men hvor avisen var i et andet regi og mere oplysningsrelateret uden læserindslag.

Sluttelig vil jeg ønske alle læsere af avisen et Godt Nytår med speciel hilsen til alles LPDs samarbejdspartnere med håbet om et lykkeligt 2015, som jeg håber, vi sammen kan gøre til et godt år, hvor vi får fejret LPDs 25 års jubilæum med pomp og pragt.

Godt Nytår ønsker Jan Labusz, fg formand.

En solstråle- fortælling

Retssystemets menneskelige ansigt Af Susan Lundgreen

Vi er altid så tilbøjelige til at fokusere på problemer – og glemmer sommetider at fortælle når noget fungerer og går godt. Derfor vil jeg videregive en oplevelse jeg har haft ved genoptagelse af en sag:

Min klient – lad os kalde hende Dorte – blev dømt til behandling med tilsyn af Kriminalforsorgen (KIF) og Rets-distriktspsykiatrien (RDP) uden fastsat længstetid, for godt 2 år siden. Dorte var dengang kun 19 år og blev dømt for trusler fremsat under påvirkning af misbrug et år tidligere. Dorte har været i kontakt med psykiatrien siden hun var 11 år.

Dorte fik sådant et chok da hele denne sag begyndte med mentalobservation m.v., at hun omgående stoppede sit misbrug, som hun så ikke har genoptaget senere. Hun begyndte derimod at gå på VUC, flyttede og søgte væk fra den omgangskreds hun hidtil havde haft.

Efter dommen fandt hun en sød kæreste, som hun flyttede sammen med og hun blev så gravid først på året.

Under hele forløbet har hun skammet sig så meget over sit tidligere liv, at det blev en plage for hende at skulle møde op på Kriminalforsorgen hver måned – møder som hun fandt pinlige og indholdsløse, fordi hun jo af sig selv fandt en god vej frem i livet og ikke havde behov for nogen hjælp der-til. Da hun nu blev gravid blev det besværligt for hende at komme til møderne og hun stejlede ved tanken om, at hun skulle tage sin baby med derop efter fødslen.

Derfor aftalte vi at jeg skulle søge at få hendes sag genoptaget inden fødslen til trods for den korte tid der var gået siden dommen.

Jeg søgte så den 02.03 og aftalte med Dorte at vi skulle rykke efter ca 3 måneder.

I juni talte jeg så med Statsadvokaturen, hvor de fortalte, at der ikke var kommet noget fra KIF endnu. Ved henvendelse til KIF oplyste de, at det var RDP der manglede.

Statsadvokaturen ville rykke hele vejen rundt efter de havde fået oplysning om Dortes dato for termin. Det gjorde de så og den 02.07 var sagen sendt til Retten og de lovede ydermere at de ville ringe og fortælle det var en hastesag.

Dorte ville ikke have den forsvarer hun sidst havde haft, men bad Retten om det kunne blive en kvinde.

19.07 fik jeg så indkaldelse til retsmøde den først i august – en måned før Dortes termin!

Dorte fik beskikket en kvindelig forsvarer, som har min dybeste respekt. Hun forstod Dortes frustrationer og hele hendes situation. Og tog et ordenligt formøde med hende (og mig).

Selve retsmødet var et oplevelse. Anklageren gjorde sin pligt – læste op af de udtalelser der var indhentet og anbefalede, som de, opretholdelse på grund af den korte tid der var gået siden dommen. Udtalelserne bekræftede den positive udvikling Dorte havde gennemgået.

Forsvaret var fremragende. Hun havde gravet dybt for at finde Landsretsafgørelser, som kunne understøtte sagen og fremhævede alt det positive som var i sagen.

7 dage senere faldt afgørelsen: Ophævelse af dommen. Den blev ikke kæret.

Dorte fik en dejlig dreng knap en måned senere. Mor og barn har det godt :-)

*Eksempel på, hvordan bistandsværgeren kan udfylde sin rolle til stor gavn for klienten, ved at agere med empati, relation og respekt for øvrige aktører i klientens tilværelse.
Indsendt af bistandsværge Reinholdt Pedersen, Skive.*

Hvad betyder den gode bistandsværge for ambulante retspsykiatriske patienter

Vores patientgruppe er præget af svær psykisk sygdom, ofte manglende sygdomserkendelse, behandlingsresistens, misbrugsproblematikker, somatiske problemer, familiemæssige konflikter, sociale og økonomiske problemer, adfærdsproblemer med bl.a. voldsom impulsivitet

I hele dette problemkompleks har vi meget gavn af et godt samarbejde med patientens bistandsværge. Vi tager os af det psykiatriske og misbrugsbehandlingen. Bistandsværgeren skal jo hjælpe patienten i forhold til dommen/ foranstaltningen. Men som i al anden behandling betyder relationen også her meget. For eksempel impulsivitet, kan i nogle tilfælde tackles bedre af en erfaren bistandsværge.

Jeg har en beboer som efter et mangeårigt hårdt misbrug var endt på et opholdssted.

Patienten havde sandsynligvis, i kraft af sit misbrug, fået diagnosen paranoid skizofreni, selvom det måske drejede sig om stofudløst psykotisk lidelse, og havde også en ADHD diagnose. Når denne patient sagde til mig at han ville leje et hus der og der, var mit typiske svar til ham: "at det synes jeg han skulle snakke med sin bistandsværge om."

Bistandsværgeren var faktisk bedre end jeg til at snakke lidt fornuft ind i hovedet på patienten. Når jeg så besøgte ham næste gang, og spurgte ind til det han havde haft i tankerne, så lå det i patientens bevidsthed som noget han havde droppet for lang tid siden. Han havde vendt det med sin bistandsværge, og var kommet frem til at det var urealistisk for ham for nuværende

Når bistandsværgeren var bedre end jeg i denne situation, så skyldes det personen. Han udstråler i kraft af sin ro, alder og engagement i den enkelte patient en tryghed som andre ikke kan levere

Nu er den pågældende beboer rent faktisk flyttet i egen bolig. Vi vælger ofte at gå med patienten, i stedet for at gå imod patienten. Oddsene for at han kunne klare at bo for sig selv var ikke store, men her ½ år efter, så går det faktisk rigtig godt med denne patient. Her har bistandsværgeren en andel

af dette, ligesom kommunal bostøtte, misbrugsbehandling, Kriminalforsorgen og tilknytning til Klinik for Retspsykiatri har

Jeg har en anden patient som bor på et regionalt Bosted. For 3 måneder siden fortalte han mig at han ikke havde set sin bistandsværge siden sommeren 2012. Han gav udtryk for at han ønskede at skifte bistandsværge.

Den samme person blev beskikket som bistandsværge også for denne patient, og allerede efter hans første besøg udtrykte patienten stor tilfredshed med ham som bistandsværge. Dette skyldes efter min vurdering at han i kraft af sin menneskelige erfaring/ holdning var god til at møde denne patient, som er flygtning fra et borgerkrigshærgnet Afrikansk land.

Denne patient er for øvrigt i øjeblikket i et beskæftigelsesprojekt i samarbejde med det lokale job-center.

Det er ikke hver dag vi kan notere så positive udviklinger for nogle af de hårdest ramte ambulante retspsykiatriske patienter

Og forklaringen er et godt samarbejde mellem en masse instanser, herunder patientens bistandsværge

Med venlig hilsen

Ole Dahlgreen, sygeplejerske

Klinik for retspsykiatri

Søndersøparken 1, 1 sal

8800 Viborg

**LPD-avisen modtager gerne indlæg fra patientrådgivere og bistandsværgers hverdag.
Skriv til: erikdahlgaard@live.dk**

Kontingent for år 2015

Kr. 350 gældende for kalenderåret.
Brug indbetalingskoden:

+73< +89695058
eller overfør til vores konto i Jyske Bank:
Reg. 0704 Konto 000 248 5087

HUSK NAVN og medlems nr. som ses på bagsiden af Avisen!

Kun medlemmer der har indbetalt kontingent
inden udgangen af februar
har iht. vedtægterne stemmeret på LPD's-landsmøde,
ligesom der alene gives support til dem
der har indbetalt kontingent.

LPD kasserer: Mogens Michaelsen
E-mail: momiguld@gmail.com

Vurdering af intelligens ved psykisk sygdom

Diagnosen mental retardering forudsætter, at intelligensen målt ved en IQ test er 69 eller derunder.

Men samtidig er det som bekendt også en forudsætning for denne diagnose, at den begrænsede intellektuelle formåen har været til stede allerede fra den tidlige barnealder. Ved en række psykiske sygdomme forekommer påvirkning af kognitive funktioner, og følgelig vil måling af intelligens hos disse ofte vise en IQ i området for mental retardering, uden at dette har været tilfældet i barnealderen.

I mentalerklæringer forelagt Retslægerådet optræder hyppigt den fejlslutning, at en aktuel IQ på 69 eller derunder er ensbetydende med, at patienten er mentalt retarderet, hvorfor observanden uretmæssigt vurderes omfattet af straffelovens § 16, stk. 2 (mentalt retarderede i lettere grad), eller endog samme lovs § 16, stk. 1, 2. punktum (mentalt retarderede i højere grad). (J.nr. 10A/A1- 03430-2012).

C mentalundersøges 18 år gammel på ungdoms psykiatrisk afdeling efter sigtelse for flere tilfælde af vold mod sin moder og personale på institutioner. I erklæringen konkluderes "C er herefter fundet sindssyg, og han har været sindssyg på tidspunktet for den påsigtede kriminalitet. Han opfylder kriterierne for diagnosen skizofreni. Hans begavelsesniveauer svarende til mental retarderet af lettere grad. Dertil er han beskrevet med udtalte vanskeligheder i forhold til sociale kompetencer (autismespektrum forstyrrelse). Der er ikke oplysninger, som giver mistanke om misbrug eller patologisk rus, hverken generelt eller i forbindelse med tiden omkring aktuelle sigtelser. Det skal understreges, at C's adfærd er potentielt personfarlig. Denne farlighed har baggrund i betydelige vanskeligheder i forhold til at aflæse socialt materiale i samvær med andre, men samtidig også i udtalte

vrangforestillinger. Erfaringen er, at han i situationer kan være truende og eventuelt handle personfarligt såvel impulsivt som planlagt. Han har i dele af sin opvækst været tilknyttet forskellige bosteder, idet den pædagogiske opgave har været af et omfang, som kræver specialuddannet døgnbehandling. Dette behov vurderes fortsat at være til stede. C findes samlet at tilhøre den personkreds, som er omfattet af straffelovens § 16, stk. 1 samt § 16, stk. 2. Såfremt han findes skyldig i den påsigtede kriminalitet, anbefales, jf. samme lovs § 68, 2. pkt., som mere almindelig straf til forebyggelse af en ikke ubetydelig risiko for ligesagt kriminalitet, behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse. Ikke mindst med baggrund i, at C findes at tilhøre den personkreds, som er omfattet af straffelovens § 16, stk. 2 anbefales dertil vilkår om anbringelse på institution for personer med vidtgående psykiske handicap. Oplysninger om C's opvækst og udvikling findes at understrege denne anbefaling. Det vurderes afgørende, at C sikres døgndækning til sikring af en pædagogisk ramme samt fastholdelse i psykiatrisk behandling".

Ved mentalundersøgelsen var gennemført intelligensmåling med prøverne WISC III (intelligenstest til børn) og WAIS III (intelligenstest til voksne, dvs. 18 år og derover). Ved WAIS testen opnår han en IQ på 71 for sproglig forståelse og 89 for perceptuel organisering, medens de tilsvarende tal for WISC testen er 70 og 80. Der er desværre kun udregnet total IQ for WISC prøven (IQ 68). I den kliniske del af mentalerklæringen beskrives en tanke- og forestillingsverden, der ligger langt over det niveau, man finder hos mentalt retarderede. I erklæringen mangler beskrivelse af C's kognitive funktion før udvikling af den psykotiske tilstand. Retslægerådet udtaler august 2012: "Med sagens tilbagesendelse skal Retslæ-

gerådet på grundlag af foreliggende akter med retspsykiatrisk erklæring af 17.04.12 og supplerende bemærkninger af 27.08.12 fra overlæge X, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Y, udtale, at C er sindssyg og ligeledes kan antages at have været sindssyg ved tiden for den påsigtede kriminalitet. Han fungerer kognitivt dårligt, men er ikke sikkert mentalt retarderet. C blev 8 år gammel første gang indlagt på børnepsykiatrisk afdeling og har siden fortsat været i børne- og ungdomspsykiatrisk behandling. Han har frembudt sociale og følelsesmæssige vanskeligheder samt psykotiske symptomer, herunder hallucinationer på syn og hørelse samt vrangforestillinger med angst, aggressivitet og affektive svingninger. Forløbet har været kompliceret af tics og tvangstræk. 12 år gammel blev han tvangsindlagt som sindssyg og farlig efter angreb på andre børn og på personalet, hvoraf der måtte seks til at holde ham. Senere indlæggelser har ligeledes haft baggrund i uberegnelig og voldelig adfærd. I 2011 er på grundlag af blandt andet de omfattende og bizarre vrangforestillinger, herunder om at være udset til at redde Verden, samt tankeforstyrrelser stillet diagnosen skizofreni.

Ved psykologisk testning er fundet forstyrrelse af kognitive funktioner med manglende overblik og fokusering samt tendens til associering og deraf følgende manglende sammenhæng. Hans IQ bestemtes til 68. Dette er efter Retslægerådets vurdering ikke udtryk for nedsat intelligens, men mest sandsynligt et resultat af hans psykotiske tænkning. Under den seneste, længerevarende indlæggelse er C under behandling med antipsykotisk virkende medicin i depotform og i de stabile miljøterapeutiske rammer blevet mere fleksibel og mindre latent aggressiv. Han er vedvarende uden forståelse for sin tilstand og for nytten af medikamentel behandling. Han vurderes at have behov for fortsat institutionsophold. I juni 2012 blev han udskrevet til et specialbosted. Han behandles fortsat ambulantly af overlægen, blandt andet med antipsykotisk virkende medicin i depotform. Han beskrives aktuelt som mere reflekterende og samarbejdsindstillet, og han er ikke længere aggressiv. Retslægerådet finder C omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, idet han lider af skizofreni. Såfremt han findes skyldig, skal som mest formålstjenlig foranstaltning – jf. samme lovs § 68, 2. pkt. – anbefales, at han dømmes til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse“.

Retslægerådets kommentar:

Som anført vurderede Retslægerådet ikke, at C opfyldte diagnostiske kriterier for mental retardering. Ved mentalundersøgelse af C blev blandt andet anvendt WAIS III. Som tidligere beskrevet (Retslægerådets årsberetning 2010 s. 81 ff.) er valideringen af denne udgave af den klassiske WAIS test foretaget på en uhensigtsmæssig måde, således at scoring med danske normer ofte vurderer IQ for lavt. Der er siden udarbejdet en ny version; WAIS IV. Et nyt forlag har overta-

get rettighederne for WAIS testen. Dette forlag har tilvejebragt et normsæt baseret på et skandinavisk materiale. Det nye normsæt synes at give en mere retvisende beskrivelse af testpersonens intellektuelle formåen. Retslægerådet anbefaler, at der ved intelligenstestning i forbindelse med mentalundersøgelser alene anvendes WAIS IV. Ved mentalundersøgelsen blev det lagt til grund, at C både var mentalt retarderet og sindssyg, altså både omfattet af straffelovens § 16, stk. 1 og § 16, stk. 2. En sådan situation, hvor en observand både er retarderet og psykotisk, forekommer ikke helt sjældent. Det er Retslægerådets opfattelse, at der i sådanne tilfælde bør vælges den særforanstaltning, der bedst tilgodeser det aktuelle behandlings- og sikkerhedsmæssige behov. Der bør altid vælges en særforanstaltning efter Rigsadvokatens anbefalinger (RM nr. 5, 2007). I mentalerklæringen er foreslået en "kombinationsdom". Dette frarådes, idet der herved skabes uklarhed om opgavens placering og ansvaret for at fuldbyrde dommen. Såfremt der er behov for ændring af en særforanstaltning, kan dette ske i henhold til straffelovens § 72. Dette sker ved, at den behandlingsansvarlige myndighed (den psykiatriske overlæge eller kommunen) retter henvendelse til anklagemyndigheden med beskrivelse af baggrunden for ønsket om ændring af dommen. Retslægerådet var umiddelbart sindet at anbefale dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Denne vurdering blev forelagt den mentalundersøgende overlæge, der i sit svar beskrev, at C efter hospitalsophold i forbindelse med mentalundersøgelse var overflyttet til specialinstitution, hvor han blandt andet var i behandling med antipsykotisk virkende medicin i depotform. Den psykiske tilstand blev herefter vurderet at være væsentligt stabiliseret, og på baggrund af korrespondancen valgte Retslægerådet at anbefale dom til behandling på psykiatrisk afdeling, hvilken dom retten idømte ham april 2013. (Om korrespondance, se denne årsberetning s. 68 ff.).

BREV FRA STATSFORVALTNINGEN:

- **Til Regionernes Psykiatridelinger**
- **Til samtlige psykiatriske hospitaler, psykiatriske sygehuse og de psykiatriske centre**
- **Til samtlige patientrådgivere og bistandsværger**

I februar i år skrev jeg angående kontaktfora mellem Regionerne, hospitalerne, patientrådgiverne, bistandsværgerne og Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Efter at have deltaget i flere slags møder er det min klare opfattelse, at der er et udbredt ønske om, at der etableres faste fora, hvor generelle og ikke mindst konkrete sager og problemstillinger kan drøftes.

Det opleves, at der både på regionalt niveau, på hospitalsplan og hos den enkelte patientrådgiver og bistandsværger er et ønske om et lokalt forankret informations samtale og debat forum.

Bistandsværger har gjort opmærksom på, at min opfordring til, at der i regi af politidirektørerne blev etableret et bistandsværgemøde, ikke har vundet gehør hos politiet. Der har således ikke været afholdt et eneste bistandsværgemøde. Løsningen kunne i stedet være, at bistandsværgerne blev indtænkt i ordningen med patientrådgivermøderne.

Jeg har været til patientrådgivermøde både i Jylland og på Sjælland, hvor bistandsværgerne blev inviteret med - og de deltog.

På den anden side må jeg også konstatere, at store samlede årsmøder ikke har været efterlyst. Når det kommer til stykket, begrænser antallet af mødedeltagere den spontane dialog, og det ender gerne med, at det er de samme fem seks mødedeltagere, der fører åben dialog med hinanden. Man kan i den forbindelse tilføje, at det er erfaringen, at stort anlagte årsmøder meget hurtigt taber momentum, går ned i ambitionsniveau og hurtigt må acceptere en stor nedgang i antallet af mødedeltagere.

Forhold, der ikke med samme styrke gør sig gældende, når det drejer sig om patientrådgivermøder, hvor dagsordenen er mere konkret.

Ud fra en samlet vurdering, vil Statsforvaltningen derfor lægge op til, at der som udgangspunkt for hvert hospital af-

holdes et patient- og bistandsværgemøde en gang om året med repræsentanter fra regionen, fra det pågældende hospital/center, fra patientrådgivere og bistandsværger samt en lokal nævnsformand og sekretariatet.

Der er skabt en tradition for, at det er det enkelte hospital, der indkalder til patient- og bistandsværgemøder.

Statsforvaltningen vil meget stærkt opfordre til, at hvert enkelt hospital/center fra 2015 følger op på denne opfordring.

Hvis et enkelt hospital/center ikke mener at have kapacitet til at påtage sig denne opgave, vil Statsforvaltningen i givet fald forhøre sig om behovet for et møde og på den baggrund tage skridt til, at der indkaldes til et møde for patientrådgivere, der er tilknyttet dette hospital samt relevante bistandsværger.

Det gælder for bistandsværger, at de ikke er tilknyttet et bestemt hospital, og det foreslås derfor, at der inviteres bredt til alle bistandsværger i den politikreds, hvor hospitalet beliggende.

Liste over relevante bistandsværger vedlægges.

Dagsordenen for mødet bør i hvertfald altid indeholde følgende punkter:

Orientering fra hospitalet

Orientering fra patientrådgiverne-herunder samarbejdet med hospitalet og PKN

Orientering fra bistandsværgerne- herunder samarbejdet med hospitalet og PKN

Orientering fra det lokale Patientklagenævn og sekretariatet for Det Psykiatriske Patientklagenævn

"Orientering" skal forstås bredt, så det både kan dreje sig om forslag, spørgsmål, tilkendegivelser og meddelelser m.v.

Med venlig hilsen Henning Lund Sørensen

Domfældte og sigtede med udviklingshæmning

- Information til pårørende og bistandsværger
om indgrebsmuligheder

**Den følgende artikel er en gengivelse af
publikation fra Socialstyrelsen
Forfatter: Dorte From og Anne Skov**

Domfældte og sigtede med udviklingshæmning

**- Information til pårørende og bistandsværger
om indgrebsmuligheder**

Der er mulighed for at foretage bestemte indgreb over for personer med udviklingshæmning, der er anbragt i en boform efter servicelovens § 108 på baggrund af en afgørelse afsagt ved dom eller kendelse i forbindelse med en straffesag.

Det drejer sig om 4 konkrete indgrebsmuligheder, der bliver beskrevet i denne informationsfolder:

- **Indskrænkning i anbragtes adgang til internet og telefon**
- **Undersøgelse af anbragtes lejlighed eller værelse og ejendele**
- **Inddragelse af ting (effekter) i den anbragtes besiddelse**
- **Aflåsning af anbragtes bolig for natten**

Afgørelse om indgrebene træffes efter servicelovens kapitel 24 a.

Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke kan opnås ved mindre indgribende initiativer, og et iværksat indgreb skal straks bringes til ophør, når betingelserne for indgrebet ikke længere er til stede.

Det er altså stadig det socialpædagogiske arbejde, der skal være grundstenen i den kriminalpræventive sociale indsats, der ydes over for den anbragte.

Folderen henvender sig til pårørende og bistandsværger med det formål at give viden om indgrebsmulighederne og de betingelser, der skal være opfyldt, for at de kan bringes i anvendelse.

Folderen beskriver desuden kort de væsentligste lovgivningsmæssige rammer for indgrebsmulighederne som en del af den kriminalpræventive sociale indsats.

Formålet med folderen er også at inspirere til, hvordan man som pårørende og bistandsværger kan samarbejde med personalet i boformen og den anbragte selv, når indgrebet er foretaget - men lige så vigtigt; hvordan man gennem et løbende samarbejde med boformen og den anbragte selv kan medvirke til, at det ikke bliver nødvendigt at bringe indgrebsmetoderne i anvendelse.

Sidst i artiklen findes henvisninger og links til supplerende og nyttig viden. Her henvises blandt andet til servicelovens kapitel 24 a om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger, hvorefter der kan træffes afgørelse om de fire indgrebsmuligheder.

Der udgives samtidig med denne en informationsfolder til dømt og sigtede personer med udviklingshæmning.

De fire indgrebsmuligheder

Indgrebsmulighederne, som er beskrevet i servicelovens kapitel 24 a, er gengivet herunder.

Indgrebsmulighederne kan tages i brug, hvis handlekommunen eller boformens leder eller stedfortræder vurderer at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Det er den anbragtes handlekommune, der træffer afgørelse om indgrebet.

Hvis lederen eller dennes stedfortræder vurderer, at det er nødvendigt, at et indgreb foretages straks, kan de træffe en foreløbig afgørelse om dette.

Indgrebsmulighederne kan iværksættes over for personer i varetægtssurrogat, og personer, som er omfattet af domstype 1, 2 eller 3. Desuden kan de anvendes over for personer omfattet af domstype 4, når vedkommende har ophold i en boform efter servicelovens § 108 som led i fuldbyrdelsen af dommen.

Når der er tale om domstype 5, kan indgrebsmulighederne ikke anvendes, da personer med denne domstype ikke er anbragt i en boform efter servicelovens § 108 som led i fuldbyrdelse af dommen.

De fem domstyper er beskrevet på side 6.

Det drejer sig om følgende indgrebsmuligheder:

1) Indskrænkning i anbragtes adgang til internet og telefon (servicelovens § 137 g)

Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om at påhøre eller overvåge den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde, hvis det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Hvis det ikke er tilstrækkeligt til at opnå formålet, kan den anbragtes adgang til telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det skønnes nødvendigt af samme hensyn. Dette vil eksempelvis kunne forekomme, hvis der er truffet afgørelse om påhør eller overvågning af brug af telefon og

internet, men den anbragte forhindrer personalet i at gennemføre et sådant indgreb.

Den anbragtes kommunikation med myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger må hverken overhøres eller overvåges, afbrydes eller forhindres.

2) Undersøgelse af anbragtes opholdsrum og ejendele (servicelovens § 137 h)

Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om at foretage undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Af hensyn til blandt andet den anbragtes retssikkerhed skal der altid deltage mindst to ansatte ved undersøgelsen.

Bestemmelsen giver ikke lov til at foretage kropsvisitation. Hvis den anbragte modsætter sig undersøgelsen på en sådan måde, at den ikke kan gennemføres uden anvendelse af magt, må personalet om nødvendigt kontakte politiet.

3) Inddragelse af anbragtes effekter (servicelovens § 137 i)

Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om inddragelse af den anbragtes effekter, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Når effekterne inddrages, skal den anbragte orienteres og have en kopi af en liste over de inddragede effekter.

Listen skal udarbejdes af personalet.

4) Aflåsning af anbragtes bolig for natten (servicelovens § 137 j)

Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at anbragte kan låses inde i sin bolig i op til otte timer, mellem kl. 21.00 og 8.00, hvis der er nærliggende risiko for at vedkommende ellers vil undvige fra boligen.

Afgørelsen kan træffes, uden at der er risiko for kriminalitet, da den anbragte som led i den strafferetlige afgørelse er frihedsberøvet og kun må forlade boformen med særlig tilladelse.

En afgørelse om aflåsning kræver, at særlige betingelser er opfyldt:

- Indgrebet skal være forsvarligt og må ikke inde-bære sundhedsmæssige risici for den anbragte
- Den anbragte må ikke være selvmordstruet
- Den anbragte skal have tilkaldemulighed fra boligen og skal være i stand til at betjene den. Personalet skal kunne tilkaldes via tilkaldemuligheden
- Den anbragte skal have adgang til toilet og vand i sin bolig
Der skal ske jævnlig observation af den anbragte i aflåsningsperioden

Ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn

Med ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn menes både den almindelige orden og den anbragte borgers, de øvrige beboeres og personalets sikkerhed.

Det kan for eksempel handle om at undgå, at den anbragte

borger bruger genstande fra sit opholdsrum til at ødelægge andres ting.

Når det handler om at forebygge eller forhindre kriminalitet, kan det eksempelvis være at forebygge eller forhindre, at den anbragte opbevarer eller handler med euforiserende stoffer eller besidder ulovlige våben. Et andet eksempel kan være at forhindre, at en person med pædofile hensigter kontakter børn via internet eller mobiltelefon.

De fem domstyper:

• DOMSTYPE 1:

Anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap (Kofoedsminde).

Påstanden anvendes over for personer, der er udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger.

DOMSTYPE 2:

Anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap, således at den domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling. Påstanden anvendes typisk over for personer, der har begået personfarlig kriminalitet i form af for eksempel brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, så personen i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling.

DOMSTYPE 3:

Anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap. Påstanden anvendes typisk over for personer, der har begået personfarlig kriminalitet i form af for eksempel brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning.

DOMSTYPE 4:

Tilsyn af handlekommunen, således at den domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse på en boform for personer med vidtgående psykiske handicap. Påstanden anvendes i sager, hvor det må påregnes, at en social indsats i form af tilsyn kan være tilstrækkelig, men hvor der kan opstå behov for, at personen skal anbringes på en boform.

DOMSTYPE 5:

Tilsyn af handlekommunen, således at personen efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, men uden at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse på en boform. Påstanden anvendes over for personer, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen.

Rammerne for iværksættelse af indgrebsmulighederne:

Før et indgreb

Borgerens handlekommune kan træffe afgørelse om et indgreb.

Når handlekommunen har truffet afgørelse om et indgreb meddeles det til lederen eller dennes stedfortræder på den boform, hvor borgene er anbragt.

Før der kan træffes afgørelse om et indgreb, skal handlekommunen sikre sig at sagen er tilstrækkelig oplyst.

Vurderer boformens leder eller dennes stedfortræder at det er nødvendigt at foretage et indgreb, indstiller de til kommunalbestyrelsen i borgernes handlekommune jf. retssikkerhedslovens §§ 9 og 9a, at indgrebet foretages.

Herefter beslutter kommunalbestyrelsen, om indgrebet må foretages og meddeler boformens leder eller dennes stedfortræder deres beslutning.

Der stilles ikke formelle krav til indstillingen, men typisk vil der være et krav om, at boformen begrunder, hvorfor indgrebet er nødvendigt, og kan påvise, at personalet først har forsøgt sig ad pædagogisk vej.

Indstillingen vil ofte også indeholde en vurdering af, hvornår indgrebet tænkes at skulle iværksættes, hvor længe det forventes at vare, og hvordan man vil arbejde for at indgrebet varer kortest mulig tid.

I de tilfælde, hvor boformens leder eller dennes stedfortræder vurderer, at det er nødvendigt at foretage indgrebet straks, er det lederen eller stedfortræderen på boformen, der træffer en foreløbig afgørelse.

Lederen eller stedfortræderen skal lave en registrering af indgrebet straks efter, at det har været gennemført, og sende det til godkendelse i handlekommunen.

Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Dog kan der være situationer, hvor der ikke er tid til, at personalet forsøger med for eksempel afledning eller motivation, inden indgrebet sættes i værk.

Mindre indgribende initiativer kan for eksempel være tilbud om deltagelse i aktiviteter, venlige henstillinger, afledning og tilrettevisning.

Når handlekommunen har truffet beslutning om, at indgrebet må foretages, eller når lederen eller dennes stedfortræder har truffet en foreløbig afgørelse om at foretage et indgreb, vil det næsten altid være personalet i boformen, der udfører det.

Lederen eller dennes stedfortræder giver personalet vejledning om det pædagogiske og det retlige handlerum i forhold til, hvordan et indgreb over for den enkelte kan anvendes, inden indgrebet foretages.

Efter et indgreb

Når personalet har gennemført et indgreb, skal lederen eller dennes stedfortræder straks registrere det og indberette det til borgerens handlekommune.

Indberetningen skal indeholde:

- Borgerens navn
- Tidspunktet for indgrebet
- Indgrebets varighed
- Indgrebets art
- Begrundelse for indgrebet

Den anbragte person, som indgrebet er foretaget over for, skal gøres bekendt med indberetningen og have lejlighed til at supplere den med sin oplevelse af situationen.

Når indgrebet er foretaget, skal den anbragte oplyses om sin adgang til at klage over afgørelsen om indgrebet til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Hvis den anbragte ikke er i stand til selv at klage, kan en pårørende, bistandsværge eller værge klage over afgørelsen for vedkommende.

Ankestyrelsen tager stilling til, om betingelserne for, at indgrebet må gennemføres, har været til stede, og om sagsbehandlingsreglerne har været overholdt.

Der kan findes yderligere informationer om klageadgangen i Ankestyrelsens pjese: Vil du klage? – sådan gør du når du klager i en sag på social- og beskæftigelsesområdet. Ved månedens udgang skal lederen eller dennes stedfortræder sende en kopi af registreringen af de indgreb, der er foretaget over for den anbragte inden for den seneste måned. Kopierne skal sendes til den anbragtes handlekommune og til det socialtilsyn, der fører det driftsorienterede tilsyn med boformen, samt til boformens kommunale eller regionale driftsherre.

Borgerens og ledes eller dennes stedfortræders kommentarer til de indgreb, der er foretaget i løbet af måneden, skal vedlægges indberetningerne.

Herunder er der eksempler på, hvordan processen for en afgørelse kan beskrives, når den træffes af handlekommunen, og når lederen af boformen eller dennes stedfortræder træffer en foreløbig afgørelse.

Et eksempel på en procesbeskrivelse ved indgreb, hvor borgerens handlekommune har truffet afgørelse:

Indstilling og afgørelse	Orientering og klagemulighed	Udførelse	Registrering og indberetning	Månedlig indberetning
Lederen af boformen eller lederens stedfortræder sender indstilling til borgerens handlekommune om tilladelse til at foretage indgreb Borgerens handlekommune behandler sagen og træffer afgørelse	Den anbragte meddeles afgørelsen, og lederen af boformen og lederens stedfortræder orienteres herom Borgerens handlekommune giver klagevejledning til den anbragte og eventuelt til værge/pårørende/bistandsværge	Indgrebet udføres	Indgrebet registreres og indberettes til borgerens handlekommune straks efter iværksættelse Den anbragte har lejlighed til at ledsage registreringen med sin egen redegørelse, redegørelse for forløbet	Ved månedens udgang sender lederen af boformen eller lederens stedfortræder kopi af registreringerne med sine kommentarer til borgerens handlekommune og til det socialtilsyn, der fører det driftsorienteret tilsyn med boformen, samt til den kommunale eller regionale driftsherre

Et eksempel på en procesbeskrivelse ved indgreb, hvor boformens leder eller dennes stedfortræder træffer en foreløbig afgørelse:

Foreløbig afgørelse	Registrering og indberetning	Afgørelse	Orientering og klagemulighed	Månedlig indberetning
Lederen af boformen eller lederens stedfortræder træffer foreløbig afgørelse om indgreb, som meddeles den anbragte Indgreb udføres	Lederen af boformen eller lederens stedfortræder registrerer indgreb straks efter iværksættelse Lederen af boformen eller lederens stedfortræder forelægger snarest muligt den foreløbige afgørelse til godkendelse hos borgere-ns handlekommune	Borgerens handlekom- mune behandler sagen og træffer afgørelse	Den anbragte og ledel- sen orienteres om afgørelsen Borgerens handlekom- mune giver klagevejled- ning til den anbragte og eventuelt til værge/ pårørende/ bistands- værge	Ved månedens udgang sender lederen af boformen eller lederens stedfortræder kopi af registreringerne med sine kommentarer til borgerens handle- kommune og til det socialtilsyn, der fører det driftorienterede tilsyn med boformen, samt til den kommu- nale eller regionale driftsherre

Om det kriminalpræventive sociale arbejde

Når en person anbringes i en boform efter serviceloven på baggrund af en dom eller en kendelse er det et overordnet strafferetligt formål at forebygge lovovertrædelser.

Personer, som er anbragt i en boform på grund af en strafferetlig afgørelse, er i lighed med andre omfattet af servicelovens regler om hjælp og støtte, herunder § 85. Efter denne paragraf skal kommunen tilbyde hjælp, omsorg og støtte samt genoptræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov for det på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det overordnede formål med den kriminalpræventive sociale indsats er at sikre, at dommen bliver overholdt. Derfor skal de mål, der stilles op for indsatsen, og det konkrete pædagogiske arbejde ses i sammenhæng med dommens præmisser.

Udmøntningen af dommen skal altid ske på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser.

En sådan hjælp og støtte skal fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Den hjælp og støtte, som den anbragte person modtager, skal desuden bidrage til at skabe positive forandringer og motivere til, at personen tilegner sig nye og bedre handlemuligheder, der mindsker risikoen for ny kriminalitet.

Et vigtigt formål med den kriminalpræventive sociale indsats er således at støtte borgeren i sin udvikling hen mod en fremtidig tilværelse uden kriminalitet. I nogle tilfælde rækker de pædagogiske virkemidler ikke i forhold til at sikre

formålet med anbringelsen, og da kan indgrebene bringes i anvendelse.

Indsatsen overfor den enkelte

Når der ydes hjælp til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller personer med alvorlige sociale problemer, skal kommunalbestyrelsen skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen. Det gælder således også sigtede eller dømte personer, der er anbragt i boformer efter servicelovens §108.

Planen skal så vidt muligt udarbejdes i samarbejde med borgeren.

Den skal angive formålet med den indsats, kommunen har truffet beslutning om, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet og den forventede varighed af indsatsen. Når planen udarbejdes, skal der tages højde for borgerens dom samt eventuelle vilkår. Der skal være fokus på de lovbestemmelser, der skal følges som konsekvens af dommen, for eksempel lovbestemmelserne om indgrebsmuligheder. Den udarbejdede handleplan bør løbende revurderes, blandt andet for at tage stilling til, om indsatsen har ført til, at det er muligt at vurdere den domfældte i mindre indgribende foranstaltninger forud for, at dommen ophæves eller udløber.

Den kriminalpræventive sociale indsats i boformen

Langt hen ad vejen vil det være de socialpædagogiske metoder, der er fundamentet i indsatsen over for borgeren.

Den særlige ramme, som den strafferetlige afgørelse udgør, har indflydelse på, om det er muligt at efterkomme borgernes konkrete ønsker. Det kan for eksempel være i forhold til udgang.

Viften af socialpædagogiske metoder, der bruges i den kriminalpræventive sociale indsats, er bred. Ofte vil der være tale om forskellige typer af anerkendende og ressourceorienterede tilgange.

Når boformen planlægger den kriminalpræventive socialpædagogiske indsats over for den enkelte, sker det med baggrund i den afgørelse, som kommunen har truffet om indsatsen i forhold til den enkelte borger, således at kommunens afgørelse om indsatsen afspejles i den konkrete kriminalpræventive sociale indsats. § 141-handleplanen kan indeholde pejlemærker for tilrettelæggelse af indsatsen.

Typisk vil dette være beskrevet i en individuel pædagogisk plan, som boformen udarbejder i samarbejde med den anbragte, hvis denne ønsker at medvirke.

Hvis den anbragte ikke ønsker det eller ikke kan medvirke ved udarbejdelsen af den pædagogiske plan, for eksempel på grund af kommunikative vanskeligheder, kan pårørende eller værge medvirke som bisidder eller på vegne af den anbragte, hvis denne ønsker det.

Hvad kan man gøre som pårørende

Nogle borgere har svært ved at give udtryk for behov, tanker og følelser. Det samme kan gælde for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform på baggrund af en dom eller kendelse.

Hvis den anbragte selv ønsker det, kan pårørende ofte bidrage med vigtig viden, som personalet på boformen kan have stor nytte af, når de skal give den anbragte den rette støtte til at håndtere hverdagen.

For eksempel kan pårørendes viden om den anbragtes tidligere liv, interesser og drømme hjælpe personalet til at forstå, hvordan de bedst samarbejder med den anbragte om, hvordan støtten skal gives, mens denne opholder sig i boformen.

Denne viden kan have afgørende betydning for at undgå eller minimere behovet for at tage indgrebsmulighederne i anvendelse.

Et indgående kendskab til den anbragte er et godt grundlag for at forebygge og forhindre en uønsket handling, herunder kriminalitet, gennem en mindre indgribende indsats med socialpædagogiske virkemidler.

Derfor spiller pårørende til den anbragte ofte en stor og vigtig rolle som samarbejdspartner for både den anbragte og personalet i hverdagen, men også hvis der bliver foretaget et af de fire indgreb over for den anbragte, kan man som pårørende have en vigtig rolle.

Den anbragte har ret til at klage over en afgørelse om indgreb. Derudover kan en værge, bistandsværge, ægtefælle eller pårørende eller anden repræsentant for den anbragte klage over afgørelsen om indgreb, når denne ikke selv er i stand til at klage.

Handlekommunen skal give klagevejledning.

Hvad skal man gøre som bistandsværge

Bistandsværgens opgave er at holde sig underrettet om den anbragtes tilstand og se til, at opholdet i boformen ikke varer længere end nødvendigt.

Det er også bistandsværgens opgave at holde øje med, at de retlige foranstaltninger bliver overholdt, og herunder at indgrebsmetoderne kun tages i brug, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til, samt at procedurerne for et indgreb bliver overholdt, når indgrebsmulighederne anvendes. Det betyder, at bistandsværgeren skal have adgang til de personfølsomme oplysninger om den anbragte, som er nødvendige for, at bistandsværgeren kan vurdere, om et indgreb har været nødvendigt.

Når der har været foretaget et indgreb, skal bistandsværgeren orienteres om dette. Hvis den anbragte ikke selv er i stand til at klage over handlekommunens afgørelse om et indgreb, kan bistandsværgeren på vegne af den anbragte klage over afgørelsen, hvis denne ønsker det. Handlekommunen skal da sende klagevejledning til bistandsværgeren.

Forskellige former for tilsyn

Der føres tilsyn med den anbragte og dennes ophold i boformen på flere måder.

Der er dels det personrettede tilsyn og det kriminalpræventive tilsyn. Derudover fører socialtilsynet det driftsorienterede tilsyn med boformen.

I det følgende beskrives disse forskellige typer af tilsyn.

1. Det personrettede tilsyn

Den anbragtes handlekommune skal føre et personrettet tilsyn efter servicelovens § 148 stk. 1, med den indsats, som kommunen har truffet afgørelse om i forhold til den enkelte borger. Det personrettede tilsyn skal bl.a. vurdere, om den hjælp, der bliver givet til den anbragte, stadig opfylder sit formål og om der er behov for at yde andre former for hjælp.

2. Det kriminalpræventive tilsyn

Handlekommunen er også forpligtet til at føre kriminalpræ-

ventivt tilsyn med den anbragte efter retssikkerhedsloven § 16 a.

3. Socialtilsynet

De fem tilsynsenheder i Danmark fører tilsyn med bla. de boformer efter servicelovens § 108, hvor der bor personer, der er anbragt på baggrund af en dom eller kendelse.

Det driftsorienterede tilsyn føres for at sikre, at borgeren får en indsats, der er i overensstemmelse med formålet i serviceloven, og at tilbuddet har den nødvendige kvalitet. For eksempel om det socialfaglige fundament passer til de behov, som borgerne i boformen har.

Det socialtilsyn, som fører det driftsorienterede tilsyn med en boform, hvor der bor borgere med en dom, skal hver måned modtage kopi af de registreringer af indgreb, der har været foretaget overfor den anbragte borger inden for den seneste måned.

Mere viden

Herunder er samlet en række links med mere, hvor der kan findes yderligere information om emnet domfældte udviklingshæmmede.

Temaet sigtede og domfældte se: <http://www.socialstyrelsen.dk/handicap/udviklingshaemning/temaer>

Håndbogen Indgreb som en del af den kriminalpræventive sociale indsats uddyber de fire indgrebsmetoder samt den kriminalpræventive sociale indsats: <http://www.socialstyrelsen.dk/handicap/udviklingshaemning/temaer/sigtede-og-domfaeldte/kriminalpraeventive-sociale-indsatser-/haandbog>

Viden om socialtilsynets arbejde og relevant lovgivning på området: <http://www.socialstyrelsen.dk/socialtilsyn>

Ankestyrelsen (2013). Vil du klage? – sådan gør du når du klager i en sag på social- og beskæftigelsesområdet. København.

LDP, Landsforeningen af patientrådgivere og bistandsværger: www.lpd-info.dk

Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område – LBK nr. 983 af 08/08/2013

Bekendtgørelse af lov om social service LBK nr. 810 af 05/09/2013.

Bekendtgørelse af straffeloven LBK nr.1028 af 22/08/2013 Bekendtgørelse af værgemålsloven LBK nr. 1015 af 20/08/2007.

Bekendtgørelse om bistandsværger BEK nr. 947 af 24/09/2009.

Bekendtgørelse om lov af rettens pleje LBK nr.1139 af 24/09/2013

Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven BEK nr. 716 af 19/06/2013.

Bekendtgørelse om udgangstilladelse mv. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret BEK nr. 200 af 25/03/2004.

Behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70, Rigsadvokatens meddelelse nr. 5 af 12/07/2007.69

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap: www.sm.dk/Temaer/sociale-omraader/Handicap/handicappolitik/FN-Handicapkonvention

FN's standardregler om lige muligheder for handicappede: www.dch.dk

Lov om socialtilsyn LOV nr. 205 af 10/04/2013:

http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20121/lovforslag/L205/20121_L205_som_fremsat.pdf

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Kriminalpræventive sociale indsatser) LOV nr. 495 af 21/05/2013.

Vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske

principper (Vejledning nr. 8 til serviceloven) af 15/02/2011.

Lovbestemmelserne kan ses på det statslige retsinformationssystem: www.retsinformation.dk

Skyggen fra P

**Bog anmeldelse
af
Bo Steen Jensen**

Der kom en bog ind af døren. Endnu en af "min historie" bøgerne, men sikke en overraskelse der gemte sig bag omslaget.

Temaet er meget seriøst, en ung fyr der må registrere hvordan far, mor og ældre storesøster lidt efter lidt glider ind i paranoiaen.

Der er en forstærkende distance i måden han fortæller på, som forstærker de følelser der er beskrevet. Forvirringen, usikkerheden "skammen" der får ham til at trække sig fra de jævnaldrende. Oplevelsen af skismaet mellem at ville hjælpe og beskytte på den ene side og trangen til at frigøre sig på den anden.

Bortset fra enkle episoder i bogen vil jeg ikke gå ind i handlingsforløbet, af en bestemt årsag. Men det er en væsentlig detalje, at da han søger hjælp hos den behandlende læge omkring sin egen angst og usikkerhed, så afvises han fordi han kun er pårørende og derfor efter lægens mening ikke inde i et evt. behandlings/hjælps ansvar. Nu er forløbene ikke helt nye, så denne attitude er lidt på retur i dag, om end ikke nok.

Når jeg ikke vil gå ind i selve handlingsforløbet er det fordi jeg under læsningen oplevede jeg havde selv at et sprogligt flow, der er på linje med en velskrevet krimi/aktionsroman. Man fanges og er spændt. Hvor ender den her episode, og hvordan går det fremover.

Finder bogen vigtig af flere årsager. 1. den fortæller om et tabu, den pårørendes angst usikkerhed og alenehed. Den fortæller om omgivelsernes uformåen (afmagt?). Den har to missioner den kan give andre især unge pårørende mod på at turde deres følelser uden skam. Og den kan vise alle de andre i verdenen hvad det kræver at være nærmeste til mennesker i psykiske ubalancer. Derfor er den vigtig.

Spørgsmål fra en bistandsvæрге om økonomi, samt retten til fri og uhindret adgang til kontakt med klient

Jeg er bistandsvæрге for nogle klienter - p.t. på afd. P i Middelfart. Jeg oplevede i torsdags at skulle aflevere 500 kr. til en klient fra hans kæreste. Ved ankomsten til P7 afleverede jeg naturligvis pengene til det modtagende personale og bad om en kvittering.

Hun gik ind, hentede klienten - for på trods af, at jeg ifølge lovgivningen har "fri og uhindret personlig, telefonisk og skriftlig adgang", så kan jeg kun tale med min klient i et besøgsrum, som skal bestilles i forvejen - og da hun kom ind havde hun pengesedlen med og erklærede, at jeg ikke kunne få en kvittering, for det ville de ikke udfærdige! Så hun måtte give mig den tilbage! (Forkortet af red).

Svar fra afdelingen i Middelfart

Ingen af os er i tvivl om din ret til fri og uhindret adgang til kontakt med din klient. Men der er intet problem i at kontakten foregår i et dertil indrettet rum? Det anses rent faktisk for god kutyme og ordnede forhold....men ser du det ikke sådan?

Rummet skal ikke bestilles mig bekendt. Slet ikke af dig eller andre besøgende. Men det er selvfølgelig problematisk hvis flere besøgende kommer på samme tid. Der er kun et besøgsrum per afsnit. Bistandsværgen, advokater og patientrådgivere bliver prioriteret, og vil vil og skal sikre adgangen til kontakt alligevel. Ingen tvivl om det. Har du oplevet andet, så vil vi gerne have det at vide konkret. Så retter vi op...

LPDs kommentar

Tak for spørgsmålene, som belyser en væsentlig problemstilling bistandsværgen kan komme ud for, når vi skal fungere som patientrådgiver, som det er tilfældet her.

Angående patientens økonomiske forhold, er det klart defineret i bekendtgørelse for patientrådgivere:

§ 11. Uden for patientrådgiverens opgaver falder patientens økonomiske forhold samt øvrige personlige forhold, der ikke vedrører indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling.

I et §20 spørgsmål til Justitsministeriet, besvaret den 29 august 2014, (s463) behandles bistandsværgens forhold til klientens økonomi:

Delspørgsmål:

I henhold til bistandsværgen bekendtgørelsen § 8 er det ifølge straffelovens § 71, stk. 2 efter dommen, bistandsværgens opga-

ve at holde sig underrettet om den dømtes tilstand og at drage omsorg for, at opholdet på sygehuset/sygehusafdelingen, i institutionen eller anstalten og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Gælder denne forpligtelse "om at holde sig underrettet om den dømtes tilstand" alene i forhold til selve dommen - eller ligger der andre forpligtelser, eks. hvis den behandlingsdømte er udsat for behandlings- og omsorgssvigt?

Ministeriets svar:

En bistandsvæрге har derimod ikke til opgave mere generelt at varetage den dømtes interesser. Uden for bistandsværgens opgaver falder således f.eks. spørgsmål vedrørende den foranstaltningsdømtes økonomiske forhold eller øvrige personlige forhold, som ikke vedrører den behandling eller omsorg, som den pågældende dømte modtager som led i fuldbyrdelse af foranstaltningsdommen.

Ud fra bekendtgørelsen og Justitsministeriets klare svar, er økonomi ikke et område, der er omfattet af hverken bistandsværgens eller patientrådgiverens opgaver. Det må derfor tilrådes spørgeren, at undlade at beskæftige sig med klientens økonomiske forhold.

Angående spørgsmålet om fri og uhindret adgang til klienten.

Det er klart, at hvis en klient ligger fikseret med bælte, betyder det, at man har adgang til at besøge klienten på stuen. Hvis der er tale om et mere ordinært besøg, kan en lukket afdeling godt have nogle vilkår, der giver ret til at henvise adgang til klienten henvist til et besøgsrum. Lukkede afdelinger fungerer i nogle tilfælde som surrogat fængsel, hvor der kan være kontrol med kommunikation overfor den fængslede. For at udføre en sådan opgave, kan afdelingen retmæssigt henvise andre besøg til besøgsrum.

Hvorvidt man skal bestille tid i et besøgsrum, kommer an på kendskabet til den enkelte afdeling. Det kan være en god praktisk foranstaltning, at men på den måde sikrer at et besøg er muligt uden ventetid.

Red.

Ombudsmanden har besøgt Sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland

I anledning af Ombudsmandens besøg den 26. november 2014 på Sikringen i Nykøbing Sjælland anmodede man på Sikringen mig om at deltage, idet man ville tale med flere repræsentanter af samarbejdspartnerne på stedet. Sidst man havde været på Sikringen fra Ombudsmanden var i 2008.

Konceptet for besøget var, at alle patienter på P1, P2 og P3 i forvejen via opslag skulle gives mulighed for at tale med ombudsmandens repræsentanter.

Det viste sig, at 14 patienter ønskede at tale med ombudsmanden. Herudover ønskede man at tale med en repræsentant for bistandsværgerne og patientrådgiverne. Ydermere skulle man tale med en fra personalet og en repræsentant for advokaterne, der kom på stedet.

Jeg takkede ja til tilbuddet og kontaktede i den anledning de bistandsværger og patientrådgivere, jeg vidste, kom på Sikringen. Aktuelt var det John Ahlfors, Henry Sørensen og Mogens Michaelsen.

Jeg lavede et oplæg til punkter, jeg ønskede at fremlægge, hvorefter de ovenfor nævnte kunne komme med kommentarer og tilføjelser.

Mit oplæg var:

1. Visitering af patientrådgivere og bistandsværger.
2. Forskellige husregler for de enkelte patienter på samme afdeling.
3. Nægtelse af besøg, hvis ikke der er ledigt besøgslokale.
4. At bistandsværger og patientrådgivere ikke har advokatstatus, som andre steder i landet, men betragtes som almindelige besøgende jf. skrivelse fra Sikringen.
5. At vi ikke kan kontrollere god sygehusstandard, når vi ikke må komme ind på deres værelser.

Oplægget var en snak på 30 minutter i samtalerne, så der skulle prioriteres.

Mødet foregik med fire repræsentanter for ombudsmanden, hvoraf en arbejdede med at bekæmpe tortur.

Jeg startede med at spørge, hvem som havde udpeget mig blandt bistandsværgerne og fik oplyst, at det var Sikringen. Spørgsmålet blev stillet, da jeg ønskede at finde ud af, om det var tilfældigt, da man så kunne risikere, at en repræsentant kunne være for subjektiv i sin snak med ombudsmandens repræsentanter.

Indledningsvis talte vi om, hvor mange patienter jeg havde på Sikringen. Det blev også oplyst, at jeg var formand for LPD, bistandsværgerne og patientrådgivernes faglige forening, hvilket repræsentanterne fandt var godt, idet jeg så med rette kunne repræsentere alle. Det blev også oplyst, at jeg havde taget kontakt til de førnævnte bistandsværger, således at det ikke nødvendigvis var mine egne synspunkter jeg fremlagde.

Herefter talte vi om at bistandsværger og patientrådgivere nu skulle visiteres, inden de kom ind på Sikringen. Dette fandt vi var en stor mistillid til os, da vi stod på listen over godkendte bistandsværger og patientrådgivere, som alle havde ren straffeattest. Hvis vi trådte ved siden af, ville vi ikke kunne fortsætte i vores hverv. De spurgte mig om begrundelsen for, at vi skulle visiteres, hvilket jeg ikke kunne give, da jeg ingen havde fået. Personalet havde heller ikke kunnet give mig nogen begrundelse, da de kun vidste, det kom oven fra.

Jeg kunne blot oplyse, at jeg havde modtaget et brev om, at bistandsværger og patientrådgivere var at betragte som almindelige besøgende, og at vi skulle indrette os efter det, og i den anledning havde fået tilsendt en besøgsfolder for alm. besøgende, som vi skulle indrette os efter.

Jeg mente, at det var en overtrædelse af Bistandsværgebe-

kendtgørelsen, der giver os fri og uhindret adgang til vores klienter. For nogle var det også et problem ikke at have sin telefon på sig, da vi fik opkald fra andre hospitaler med patienter og således ikke kunne beskikkes, mens vi var på Sikringen. At være patientrådgiver og bistandsvæрге er også et job, som haves ved siden af ens hovedjob, og i dette kan man også have behov for at kunne få beskeder, mens man er på Sikringen. Ikke at man skal tale i telefon mens man er hos en patient, men man kan se en besked eller telefonnummer diskret og kort, mens telefonen er på lydløs. Historisk kunne jeg kun fortælle, at der tidligere havde været andre ansættelsesregler for pårørende bistandsværger, idet de ikke fra starten skulle have en ren straffeattest, og der havde i den anledning været tilfælde af medtagning af ulovlige ting og kameraer, hvorefter billeder var lagt på nettet. Da der nu er ens regler med hensyn til ansættelse som bistandsvæрге kunne dette ikke være problemet. Til for kort tid siden blev advokater ikke visiteret og måtte gerne medbringe telefon og PC, og dette var således en forskelsbehandling mellem os og advokater og en forskel mellem fx Risskov og Sikringen, hvor man på Risskov har advokatstatus og ikke visiteres.

En PC eller Iphone kan være en stor hjælp i vores arbejde som væрге, idet vi under en samtale kan skrive direkte i vores journal og også hurtigt finde en egnet advokat til vores klienter.

Jeg kunne også berette, at der havde været forskellig politik gennem de sidste år, og at jeg for år tilbage havde fået en undskyldning fra daværende ledende overlæge Benedikte Volfing, da personalet dengang bad mig om at ligge min mobiltelefon, hvorefter jeg ikke kunne besøge min klient frit og uhindret. Undskyldningen kom, efter jeg havde skrevet til politiet, som havde beskikket mig, og de så videresendte klagen til hospitalet.

På det tidspunkt forhørte vi fra LPD os også i Justitsministeriet med hensyn til tolkning af fri og uhindret for os, og de mente heller ikke, at man kunne forbyde os adgang på det grundlag.

Vi talte også om, at jeg i den forbindelse havde oplevet, at patientklagenævnet havde mobiltelefon med under patientklagenævns møder, og også benyttede denne i mødet. Nævnet blev således ikke visiteret på lige fod med os patientrådgivere.

Ombudsmandens repræsentanter kunne ikke umiddelbart komme på nogen regler, der kunne berettige Sikringens regler, men ville undersøge dette og udspørge ledelsen om begrundelsen for visitation.

Omkring besøgstider havde vi en snak om, at det selvfølgelig skulle respekteres, når der var interne møder, spisetider og andre faste ting på en afdeling.

Vedrørende husregler, som skal være ens for alle på en afdeling, men til tider kan virke tillempede for enkelte patienter, nåede vi ikke at drøfte dette.

Problemet med, at der nu er indført en regel om, at man kun kan bruge den pågældende afdelings besøgsrum, fik vi en snak om, idet vi begrænses i besøg, da der kan være optaget nu, og vi ikke må benytte en anden afdelings besøgsrum, som vi har gjort hidtil.

Vi drøftede også fikseringer, som primært foregår på afdelingernes 0-stuer. Her er spørgsmålet, hvad man gør, hvis der er to fikseringer på samme afdeling, og patienten skal tilses af sin bistandsvæрге eller patientrådgiver? Da vi ikke må komme på patientens stue som tidligere, kan vi ikke tilse en fiksering på egen stue, lige som vi heller ikke kan kontrollere god sygehusstandard, som vi også skal jf. Psykiatriloven. Også på dette punkt ville udvalget spørge ledelsen.

Udvalget bad sluttelig om lov til at konfrontere ledelsen med spørgsmålene, så de kunne få svar, hvilket jeg intet havde imod, de gjorde.

Udvalget ville også vide, hvilke problemer patienterne havde givet udtryk for at have på afdelingen.

Her nævnte jeg bl.a. besøg af deres pårørende og begrundelser for afslag, som de ikke var tilfredse med.

Jeg nævnte også på forespørgsel, at der efter klager, som vi havde hjulpet patienterne med og havde ført videre i systemet, havde været en opfattelse af, at der blev indført restriktioner mod os, som kunne have et personligt præg.

Efter tre kvarters hyggeligt møde sluttede vi, og udvalget kunne fortsætte deres dagsorden.

Nu afventer vi kun den endelige rapport fra Ombudsmandsbesøget på Sikringen.

LPD
Mogens Michaelsen,
Strandvej 2, 4862 Guldborg

Indbetalinger af pengegaver, bidrag fra offentlige instanser og firmaer samt den årlige kontingent på kroner 350 for medlemskab, skal indbetales direkte til vores netbank:

JYSKE BANK

Regnr.: 0704

Kontonummer: 0002485087

LANDSFORENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

Kommunikation med kant

**bog
staveligt
talt**

MARK & STORM
GRAFISK

Korsvangen 15 | 5750 Ringe | Tlf. 62 62 22 77
www.mark-storm.dk